

Sprawa C-445/19**Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości****Data wpływu:**

6 czerwca 2019 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Østre Landsret (Dania)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

29 maja 2019 r.

Strona skarżąca:

Viasat Broadcasting UK Ltd

Strona przeciwna:

TV 2/Danmark A/S

Królestwo Danii

Przedmiot postępowania głównego

Viasat Broadcasting UK Ltd (zwana dalej „Viasat”) wystąpiła o zasądzenie od TV 2 Danmark A/S (zwanej dalej „TV 2”) zapłaty tak zwanych „odsetek od bezprawnej pomocy” w wysokości 1 746 300 000 DKK od kwoty pomocy państwa przyznanej TV 2 w latach 1995–2003 w okolicznościach, w których pomoc została następnie zatwierdzona jako rekompensata z tytułu świadczenia usługi publicznej zgodnie z art. 106 ust. 2 TFUE. TV 2 i państwo duńskie żądają oddalenia skargi i przedstawiają szereg zarzutów dotyczących istnienia i wysokości roszczenia o zapłatę odsetek od bezprawnej pomocy.

Przedmiot i podstawa prawna odesłania prejudycjalnego

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony na podstawie art. 267 akapit drugi TFUE dotyczy treści i zakresu ciążącego na państwach członkowskich obowiązku nakazania beneficjentowi pomocy zapłaty tak zwanych

„odsetek od bezprawnej pomocy”, opisanego między innymi w wyrokach: z dnia 12 lutego 2008 r., CELF, C-199/06, ECLI:EU:C:2008:79; z dnia 18 grudnia 2008 r., Wienstrom, C-384/07, ECLI:EU:C:2008:747.

Pytania prejudycjalne

1. Czy spoczywający na sądzie krajowym obowiązek nakazania beneficjentowi pomocy zapłaty odsetek od bezprawnej pomocy (zob. wyrok CELF) ma zastosowanie także w sytuacji takiej jak ta analizowana w niniejszej sprawie, w której bezprawna pomoc państwa stanowiła rekompensatę z tytułu świadczenia usługi publicznej, którą to pomoc następnie uznano za zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 106 ust. 2 TFUE, i w której zatwierdzenia dokonano w oparciu o ocenę ogólnej sytuacji finansowej całego przedsiębiorstwa świadczącego usługę publiczną, w tym jego kapitalizacji?
2. Czy spoczywający na sądzie krajowym obowiązek nakazania beneficjentowi pomocy zapłaty odsetek od bezprawnej pomocy (zob. wyrok CELF) ma zastosowanie także w odniesieniu do kwot, które – w okolicznościach takich jak te analizowane w niniejszej sprawie – są przekazywane przez beneficjenta pomocy przedsiębiorstwom powiązanym na podstawie publicznoprawnego zobowiązania, lecz które są kwalifikowane w ostatecznej decyzji Komisji jako przysparzające beneficjentowi pomocy korzyść w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE?
3. Czy spoczywający na sądzie krajowym obowiązek nakazania beneficjentowi pomocy zapłaty odsetek od bezprawnej pomocy (zob. wyrok CELF) ma zastosowanie także w odniesieniu do pomocy państwa, którą beneficjent pomocy, w okolicznościach takich jak te analizowane w niniejszej sprawie, otrzymał od kontrolowanego przez państwo przedsiębiorstwa, jeżeli zasoby takiego przedsiębiorstwa pochodzą częściowo ze sprzedaży usług świadczonych przez beneficjenta pomocy?

Powołane przepisy prawa Unii

Artykuły 102, 106, 107 i 108 TFUE.

Komunikat Komisji w sprawie egzekwowania prawa dotyczącego pomocy państwa przez sądy krajowe (2009/C 85/01) (zwany dalej „komunikatem w sprawie współpracy”)

Zawiadomienie Komisji – Zapewnienie skutecznego wykonania decyzji Komisji nakazujących państwom członkowskim odzyskanie pomocy przyznanej bezprawnie i niezgodnej ze wspólnym rynkiem (2007/C 272/05) (zwany dalej „komunikatem o odzyskiwaniu”)

Powołane decyzje Komisji

Decyzja Komisji 2006/217/WE z dnia 19 maja 2004 r. w sprawie środków podjętych przez Danię na rzecz TV2/DANMARK, NN 22/2002 (zwana dalej „decyzją z 2004 r.”)

Decyzja Komisji C(2004) 3632 wersja ostateczna z dnia 6 października 2004 r. w sprawie pomocy państwa nr N 313/2004 dotycząca dokapitalizowania TV2/Danmark A/S (zwana dalej „decyzją w sprawie dokapitalizowania”)

Decyzja Komisji C(2008) 4224 wersja ostateczna z dnia 4 sierpnia 2008 r. w sprawie N 287/08 (zwana dalej „decyzją w sprawie pomocy na ratowanie”)

Decyzja Komisji 2011/839/UE z dnia 20 kwietnia 2011 r. w sprawie środków podjętych przez Danię (C 2/03) na rzecz TV2/Danmark (zwana dalej „decyzją z 2011 r.”)

Decyzja Komisji 2012/109/UE z dnia 20 kwietnia 2011 r. w sprawie pomocy państwa C 19/09 (ex N 64/09), którą Dania zamierza wdrożyć w związku z restrukturyzacją TV2 Danmark A/S (zwana dalej „decyzją w sprawie restrukturyzacji”)

Powołane orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości

Wyrok Altmark, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415

Wyrok CELF, C-199/06, ECLI:EU:C:2008:79

Wyrok Wienstrom, C-384/07, ECLI:EU:C:2008:747

Wyrok TV 2/Danmark/Komisja, C-649/15 P, ECLI:EU:C:2017:835

Wyrok Komisja/TV 2/Danmark, C-656/15 P, ECLI:EU:C:2017:836

Wyrok Viasat Broadcasting UK/TV 2/Danmark, C-657/15 P, ECLI:EU:C:2017:837

Wyrok Viasat Broadcasting UK/Komisja, C-660/15, ECLI:EU:C:2017:178

Wyrok TV 2/DANMARK A/S i in./Komisja, T-309/04, T-317/04, T-329/04 i T-336/04, ECLI:EU:T:2008:457

Wyrok TV 2/Danmark/Komisja, T-674/11, ECLI:EU:T:2015:684

Wyrok Viasat Broadcasting UK/Komisja, T-125/12, ECLI:EU:T:2015:687

Wyrok Eesti Pagar, C-349/17, ECLI:EU:C:2019:172

Wyrok Residex Capital IV CV, C-275/10, ECLI:EU:C:2011:814

Wyrok Siemens/Komisja, T-459/93, ECLI:EU:T:1995:100

Powołane przepisy prawa krajowego

Lov om radio- og fjernsynsvirksomhed (ustawa o radiofonii i telewizji), w szczególności jej §§ 24, 29, 30, 33

Zwięzłe przedstawienie stanu faktycznego i przebiegu postępowania głównego

- 1 Stroną skarżącą w postępowaniu głównym jest komercyjny nadawca telewizyjny Viasat. Stronami przeciwnymi są odpowiednio państwo duńskie (reprezentowane przez ministerstwo kultury) oraz publiczny nadawca telewizyjny TV 2 będący spółką stanowiącą własność skarbu państwa. TV 2 została założona w 1986 r. jako niezależna instytucja kontrolowana przez państwo na podstawie odpowiednich przepisów ustawy o radiofonii i telewizji. Począwszy od założenia TV 2 podlega obowiązkowi świadczenia usługi publicznej. Viasat i TV 2 są konkurentami na duńskim rynku ogólnokrajowego rozpowszechniania kanałów telewizyjnych.

System finansowania TV 2 w latach 1995–2004

- 2 W okresie istotnym z punktu widzenia niniejszej sprawy środki na finansowanie TV 2 były przyjmowane w Danii na podstawie przepisów zawartych w kolejnych wersjach ustawy o radiofonii i telewizji; zob. ich opis w decyzji z 2011 r.
- 3 Środki na założenie TV 2 i sfinansowanie jej działalności na początkowym etapie pochodziły z pożyczki na rozpoczęcie działalności w wysokości 510,8 mln DKK; w momencie utworzenia TV 2 nie dokonano natomiast żadnego zastrzyku kapitałowego. TV 2, której sytuacja kapitałowa była słaba już od momentu jej założenia, finansowała bieżącą działalność ze środków pochodzących z opłat abonamentowych i dochodów ze sprzedaży antenowego czasu reklamowego, za którego sprzedaż, do 1997 r., odpowiadało niezależne przedsiębiorstwo państwowe TV 2 Reklame A/S. Ponadto środki na finansowanie pochodziły z dochodów ze sprzedaży programów i innych usług. W latach 1995–1996 TV 2 była finansowana w opisany poniżej sposób. Przypadająca TV 2 część opłat abonamentowych trafiała do celowego funduszu publicznego zwanego funduszem TV 2. Zyski wypracowywane przez TV 2 Reklame A/S z tytułu dokonywanych przez ową spółkę transakcji sprzedaży czasu reklamowego w TV 2 również przekazywano rzeczonemu funduszowi. Zgodnie z § 30 ustawy o radiofonii i telewizji „ogólna działalność TV 2”, tj. zarówno jej działalność o zasięgu ogólnokrajowym, jak i regionalnym (bardziej szczegółowe informacje na ten temat znajdują się poniżej), była finansowana „ze środków przekazywanych z funduszu TV 2 zgodnie z budżetami ramowymi określanymi przez ministra kultury”. Z przebiegu prac przygotowawczych nad tym aktem prawnym wynika, że za wprowadzeniem takiego systemu przekazywania dochodów z reklam emitowanych w TV 2 za pośrednictwem TV 2 Reklame A/S i funduszu TV 2 przemawiała wola polityczna zapewnienia niezależności dziennikarskiej TV 2.

Szczegółowe przepisy dotyczące działalności TV 2 znajdują się w §§ 29, 30 i 33 ustawy o radiofonii i telewizji (w wersji wówczas obowiązującej).

- 4 Strony w postępowaniu głównym odmiennie zapatrują się na kwestię tego, czy zyski TV 2 Reklame A/S mogły być wykorzystywane wyłącznie na pokrycie potrzeb w zakresie finansowania TV 2 oraz czy TV 2 była uprawniona do ich otrzymywania. Sąd odsyłający [Østre Landsret (sąd apelacyjny regionu wschodniego, Dania)] zauważa w tym zakresie, że obowiązujące wówczas przepisy ustawy o radiofonii i telewizji stanowiły wyraźnie, iż minister kultury mógł podejmować decyzje o nieprzekazywaniu na rzecz funduszu TV 2 części zysków wypracowywanych przez TV 2 Reklame A/S. Z przebiegu prac przygotowawczych nad tym aktem prawnym wynika również, że minister kultury był uprawniony „podjąć decyzję o tym, jaką kwotę, stanowiącą część zysków z działalności reklamowej, należy przekazać na rzecz funduszu TV 2”. W grę wchodziło więc finansowanie z wykorzystaniem ram budżetowych, a nie na podstawie uprawnienia do dochodów z reklam.
- 5 W praktyce jednak wszystkie zyski TV 2 Reklame A/S przekazano, zarówno w roku 1995, jak i 1996, na rzecz funduszu TV 2. Ponadto w owych dwóch latach fundusz TV 2 przekazał TV 2 łączną kwotę obejmującą zarówno środki pochodzące z opłat abonamentowych, jak i dochody z reklam, przy czym w kwocie tej nie były ujęte wszystkie dochody z reklam przekazane przez TV 2 Reklame A/S na rzecz funduszu TV 2.
- 6 Z dniem 1 stycznia 1997 r. zlikwidowano zarówno spółkę TV 2 Reklame A/S, jak i fundusz TV 2. Następnie TV 2 przejęła wykonywanie czynności w zakresie sprzedaży swojego czasu reklamowego, w związku z czym zaczęła otrzymywać dochody z reklam w sposób bezpośredni. Również od tego czasu TV 2 otrzymuje środki pochodzące z opłat abonamentowych bezpośrednio od innego duńskiego nadawcy publicznego DR (który przejął wykonywanie czynności w zakresie pobierania owych opłat). Wraz z likwidacją funduszu TV 2 jego majątek został przeniesiony na TV 2.
- 7 Ponadto w latach 1995–2002 TV 2 uzyskała od państwa szereg korzyści, które odnosiły się do (i) zwolnienia z podatku od osób prawnych; (ii) nieoprocentowanych pożyczek na rozpoczęcie działalności spółki wraz z odroczeniem ich spłaty; (iii) udzielanych przez państwo do końca 1996 r. gwarancji pożyczek na finansowanie działalności; oraz (iv) wnoszenia bardzo niskiej opłaty za korzystanie z częstotliwości nadawczej. Wszystkie te korzyści zakwalifikowano jako istniejącą pomoc państwa.
- 8 Z dniem 1 lipca 2004 r., kiedy to niezależna instytucja została przekształcona w obecnie funkcjonującą spółkę akcyjną pod firmą TV 2/DANMARK A/S, TV 2 przestała otrzymywać opłaty abonamentowe. TV 2 nie mogła pobierać opłat abonamentowych i nie miała dostępu do zewnętrznego finansowania w drodze kredytów. TV 2 od samego początku mierzyła się z trudnościami finansowymi, które zasadniczo wynikały z jej słabej sytuacji kapitałowej. Państwo duńskie

postanowiło, że TV 2 powinna zgromadzić niezbędny kapitał własny z wykorzystaniem zysków z działalności bieżącej. W latach 1995–2002 sytuacja TV 2 zmieniła się w ten sposób, że z początkiem tego okresu spółka wykazywała ujemny kapitał własny na poziomie 97,8 mln DKK, natomiast z końcem tego okresu – dodatni kapitał własny w wysokości 550,5 mln DKK. Według stanu na koniec 2005 r. kapitał własny TV 2 wynosił 652 mln DKK.

Obowiązki świadczenia usługi publicznej przez TV 2 i stosunek do ośrodków regionalnych TV 2

- 9 TV 2 założono jako jedno przedsiębiorstwo ogólnokrajowe. Następnie utworzono szereg „przedsiębiorstw regionalnych” (zwanym dalej „ośrodkami regionalnymi”). W rozpatrywanym okresie przedsiębiorstwo TV 2 składało się zatem z dziewięciu niezależnych przedsiębiorstw publicznych: przedsiębiorstwa ogólnokrajowego i ośmiu przedsiębiorstw regionalnych, z których każde miało własną niezależną radę regionalną, zarząd, radę programową i radę wykonawczą; na każdym z nich spoczywała także odpowiedzialność w zakresie budżetu i oferty programowej.
- 10 W latach 1995–2004, zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji, TV 2 miała obowiązek produkowania i emitowania ogólnokrajowych i regionalnych programów telewizyjnych. Przedsiębiorstwo ogólnokrajowe i ośrodki regionalne miały emitować swoje programy w tej samej sieci radiodfuzyjnej, ponieważ dzieliły między siebie czas antenowy. TV 2 otrzymywała dochody z reklam uzyskiwane w związku z wyświetlaniem programów regionalnych. Do 2003 r. ośrodki regionalne nie miały własnych zezwoleń na nadawanie ani podpisanych z państwem umów o świadczenie usługi publicznej. Ośrodki regionalne nie miały także własnego statutu i nie były zobowiązane do przedkładania ministrowi sprawozdań z wykonania usługi publicznej, ponieważ to na TV 2 ciążył obowiązek przedstawiania protokołu z realizacji zadania publicznego, w którym informowano o sposobie wykonania w ujęciu ogólnym obowiązku świadczenia usługi publicznej. Sytuacja w tym zakresie również uległa zmianie w 2003 r.
- 11 Jak wskazano powyżej, do 1997 r. fundusz TV 2 przekazywał TV 2 środki pochodzące z opłat abonamentowych. Jak również wskazano, fundusz TV 2 został zlikwidowany w 1997 r. Następnie, zgodnie z przedstawionymi informacjami, ogólna działalność TV 2 była finansowana z przypadającej TV 2 części środków pochodzących z opłat abonamentowych, z dochodów z reklam emitowanych w TV 2 oraz z dochodów ze sprzedaży programów i innych usług, jak również z subwencji itp. Co więcej, na TV 2 nałożono publicznoprawne zobowiązanie do corocznego przekazywania ośrodkom regionalnym pewnej kwoty minimalnej. To centralne organy kierownicze TV 2 ustalały każdego roku „budżet przedsiębiorstwa ogólnokrajowego, w tym wysokość środków przyznawanych poszczególnym przedsiębiorstwom regionalnym TV 2”; zob. § 24 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji. Przyznawane środki pomniejszały całkowitą pulę dochodów TV 2, w związku z czym nie musiały one pochodzić dokładnie ze środków z opłat

abonamentowych otrzymywanych przez TV 2. W latach 1997–2002 TV 2 przyznała ośrodkom regionalnym łącznie około 2 mld DKK.

- 12 Sąd odsyłający uważa, że nie jest właściwe traktowanie takiego przydziału środków na rzecz ośrodków regionalnych jako „[...] wynagrodzenia” wypłacanego ośrodkom regionalnym z tytułu emisji programów w pasmach regionalnych, jak uczynił to Sąd w pkt 171 wyroku w sprawie T-674/11. W rzeczywistości w latach 1997–2002 TV 2 przypadła taka część środków pochodzących z opłat abonamentowych, jaką ośrodki regionalne otrzymywały dotychczas z funduszu TV 2, przy czym zadanie polegające na przydziale środków na rzecz ośrodków regionalnych zostało następnie powierzone TV 2, ponieważ TV 2 została zobowiązana do przekazywania ośrodkom regionalnym kwoty, której wysokość – jak wynika z przebiegu prac przygotowawczych nad projektem nowelizacji przepisów – miała odpowiadać co najmniej kwocie otrzymywanej dotychczas przez ośrodki regionalne z funduszu TV 2 (275 mln DKK w 1996 r.).
- 13 Wraz z przekształceniem ogólnokrajowego przedsiębiorstwa TV 2 w spółkę akcyjną ze skutkiem od dnia 1 lipca 2004 r. wygasło zobowiązanie TV 2 do corocznego przyznawania środków ośrodkom regionalnym. Jednocześnie zmieniono sposób przydzielania środków na rzecz TV 2, ponieważ pod uwagę wzięto okoliczność, że na TV 2 nie ciążyło już wskazane powyżej zobowiązanie. W związku z tym w 2003 r. TV 2 przekazano 151,1 mln DKK z tytułu opłat abonamentowych (dla porównania w 2002 r. TV 2 przekazano jako środki pochodzące z opłat abonamentowych łączną kwotę 556,2 mln DKK). Od 2004 r. ośrodki regionalne otrzymują przypadającą im część środków pochodzących z opłat abonamentowych bezpośrednio od innego duńskiego nadawcy publicznego DR.

Prowadzone przez instytucje i organy Unii sprawy dotyczące systemu finansowania TV 2 w latach 1995–2002

- 14 W decyzji z 2004 r. Komisja uznała, że pomoc przyznana w latach 1995–2002 na rzecz TV 2 w formie środków pochodzących z opłat abonamentowych i innych środków stanowiła podlegającą zgłoszeniu pomoc państwa przyznaną TV 2, a ponadto stwierdziła, iż owe środki były zgodne ze wspólnym rynkiem zgodnie z art. 86 ust. 2 Traktatu WE, z wyjątkiem kwoty 628,2 mln DKK, którą Komisja uznała za nadwyżkę rekompensaty i która w związku z tym miała zostać odzyskana od TV 2. TV 2 i władze duńskie oraz Viasat i Discovery Networks Danmark (wcześniej: SBS Broadcasting SA/TvDanmark) złożyły do Sądu skargę na decyzję Komisji.
- 15 Zgodnie z rzezoną decyzją w dniu 29 listopada 2004 r. TV 2 zwróciła kwotę 628,2 mln DKK wraz z odsetkami, a także odpowiednią kwotę za 2003 r., którą władze duńskie zamierzały odzyskać z własnej inicjatywy (wyliczoną w oparciu o

metodę podaną w decyzji z 2004 r.), obciążoną odsetkami, co łącznie dało kwotę 1 073 mln DKK.

- 16 Z uwagi na fakt, że taka spłata mogłaby doprowadzić do niewypłacalności TV 2, Komisja, decyzją w sprawie dokapitalizowania, zatwierdziła dokapitalizowanie TV 2 przez rząd duński w drodze podwyższenia kapitału TV 2 o ok. 440 mln DKK i zamianę pożyczki państwa w wysokości ok. 394 mln DKK na kapitał własny. Wyrokiem z dnia 22 października 2008 r., TV 2/Danmark i in./Komisja, T-309/04, T-317/04, T-329/04 i T-336/04, Sąd stwierdził nieważność decyzji z 2004 r. W dniu 20 kwietnia 2011 r. Komisja przyjęła nową decyzję w tej sprawie (decyzję z 2011 r.). W decyzji z 2011 r. Komisja stwierdziła, że w latach 1995–2002 system finansowania TV 2 stanowił podlegającą zgłoszeniu pomoc państwa przyznaną TV 2. W związku z tym między innymi środki pochodzące z opłat abonamentowych przekazane przez TV 2 ośrodkom regionalnym w latach 1997–2002 (ok. 2 mld DKK), jak również dochody z reklam emitowanych w TV 2, uzyskane w latach 1995–1996 i przekazane TV 2 przez TV 2 Reklame A/S za pośrednictwem funduszu TV 2 (ok. 1,5 mld DKK), uznano za pomoc w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. W tym względzie Komisja uznała, że wszystkie dochody przekazane TV 2 z funduszu TV 2 w latach 1995–1997 stanowiły pomoc państwa przyznaną TV 2. Jednocześnie Komisja uznała łączną kwotę pomocy przyznanej TV 2 za zgodną ze wspólnym rynkiem rekompensatę z tytułu świadczenia usługi publicznej zgodnie z art. 106 ust. 2 TFUE. Decyzja z 2011 r. została zaskarżona do Sądu przez TV 2 i Viasat (sprawy T-674/11, T-125/12); ostatecznie Trybunał Sprawiedliwości utrzymał ją w mocy po rozpoznaniu odwołań w sprawach C-649/15 P, C-656/15 P, C-657/15 P i C-660/15 P. Trybunał Sprawiedliwości potwierdził między innymi, że TV 2 Reklame A/S i fundusz TV 2 stanowiły kontrolowane przez państwo duńskie przedsiębiorstwa, że ich środki pozostawały w gestii państwa oraz że w związku z tym sprawa dotyczyła korzyści finansowanych z wykorzystaniem zasobów państwowych. Bardziej szczegółowy opis przebiegu postępowania zawarto w szczególności w wyrokach Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-649/15 P i w sprawie C-660/15 P.

Inne sprawy z zakresu pomocy państwa dotyczące TV 2

- 17 Równoległe do sprawy z zakresu pomocy państwa, której przedmiotem były środki finansowania TV 2 w latach 1995–2002, toczyły się także trzy inne sprawy z zakresu pomocy państwa dotyczące TV 2: sprawa dokapitalizowania, sprawa pomocy na ratowanie i sprawa restrukturyzacji, które zostaną pokrótce opisane poniżej.
- 18 Genezy sprawy dokapitalizowania, która dotyczyła dokapitalizowania TV 2 przez państwo duńskie, należy upatrywać w dokonanym przez TV 2, w wykonaniu decyzji z 2004 r., zwrocie kwoty pomocy. W decyzji w sprawie dokapitalizowania z 2004 r. Komisja wyraziła zgodę na dokapitalizowanie TV 2 na podstawie (ówcześnie obowiązującego) art. 86 ust. 2 Traktatu WE. Rzeczona decyzja została zaskarżona do Sądu, który, w wyrokach w sprawach T-12/05 i T-16/05, orzekł, że

nie ma potrzeby rozstrzygnięcia sprawy, ponieważ środki polegające na dokapitalizowaniu są blisko powiązane z decyzją z 2004 r., dlatego muszą zostać ocenione całościowo przez Komisję w związku z ponownym zbadaniem systemu finansowania TV 2 w latach 1995–2002.

- 19 Przyczynkiem do sprawy pomocy na ratowanie były napotkane przez TV 2 w 2008 r. trudności w zakresie przepływów środków pieniężnych. W związku z tym państwo duńskie postanowiło przyznać TV 2 pomoc na ratowanie w postaci instrumentu kredytowego, który został zatwierdzony przez Komisję jako pomoc na ratowanie w drodze decyzji w sprawie pomocy na ratowanie. Na tę decyzję wniesiono skargę do Sądu (sprawa T-114/09), ale postępowanie w tej sprawie zostało następnie umorzone.
- 20 Sprawa restrukturyzacji dotyczyła planu restrukturyzacji, o którym władze duńskie powiadomiły Komisję w dniu 4 lutego 2009 r. w następstwie decyzji w sprawie pomocy na ratowanie. W decyzji w sprawie restrukturyzacji Komisja zatwierdziła obwarowany pewnymi warunkami, wśród których wymieniono możliwość nałożenia przez TV 2 opłat na użytkowników końcowych, plan restrukturyzacji („decyzja w sprawie restrukturyzacji”). Na tę decyzję wniesiono skargę do Sądu (sprawa T-210/02), ale postępowanie w tej sprawie zostało następnie umorzone.

Postępowanie przed sądem krajowym dotyczące systemu finansowania TV 2 w latach 1995–2004

- 21 Niniejsze postępowanie zostało wszczęte przez Viasat w dniu 28 lutego 2006 r., a następnie zawieszono w oczekiwaniu na rozstrzygnięcie różnych zawisłych przed sądami Unii spraw dotyczących systemu finansowania TV 2.
- 22 W następstwie wydania przez Trybunał Sprawiedliwości wyroków w sprawach C-649/15 P, C-656/15 P, C-657/15 P i C-660/15 P stwierdzono ostatecznie, że środki podjęte na rzecz TV 2 w latach 1995–2002 stanowiły podlegającą zgłoszeniu pomoc państwa, która jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w świetle art. 106 ust. 2 TFUE. Owe środki, w tym środki przekazane ośrodkom regionalnym (zob. sprawa T-674/11), zostały podjęte z naruszeniem obowiązku stosowania okresu zawieszenia, o którym mowa w art. 108 ust. 3 TFUE. Ustalono również, że całość programu TV 2 (przedsiębiorstwa ogólnokrajowego) może zostać uznana za misję publiczną, w związku z czym wszystkie ponoszone w tym zakresie koszty mogą być uznane za koszty świadczenia usługi publicznej (zob. sprawa T-309/04).

Zasadnicze argumenty stron w postępowaniu głównym

W przedmiocie pytania pierwszego

Stanowisko TV 2 i ministerstwa kultury

- 23 Według TV 2 i ministerstwa kultury należy dokonać zasadniczego rozróżnienia pomiędzy rekompensatą z tytułu świadczenia usługi publicznej przyznawaną na podstawie art. 106 ust. 2 TFUE a pomocą państwa przyznawaną na podstawie art. 107 ust. 3 TFUE. TV 2 nie odniosła żadnej nienależnej korzyści wynikającej z oprocentowania, która stanowiła przedmiot rozważań w wyroku CELF, po pierwsze, dlatego, że koszty finansowania zewnętrznego w danym okresie istnienia bezprawnej pomocy doprowadziłyby jedynie do odpowiedniego wzrostu kosztów świadczenia usługi publicznej przez TV 2, a po drugie, dlatego, że w świetle założeń leżących u podstaw decyzji z 2011 r. konieczne byłoby odpowiednie zwiększenie kwoty przekazywanej TV 2 rekompensaty z tytułu świadczenia usługi publicznej, tak aby pokryć wynikający z tego deficyt zapewnić ochronę kapitału własnego TV 2 oraz umożliwić jej wypełnianie misji publicznej.
- 24 Dla rekompensaty z tytułu świadczenia usługi publicznej charakterystyczne jest to, że na przedsiębiorstwie, które ją otrzymuje, ciąży obowiązek świadczenia usług w interesie publicznym w sposób ograniczający konkurencyjność takiego przedsiębiorstwa i obejmujący zobowiązanie do świadczenia usług, którego owo przedsiębiorstwo nie podjęłoby z własnej woli, gdyby działało na warunkach rynkowych. W przypadku pomocy na pełnienie misji publicznej przyjmuje się również, że otrzymywana rekompensata nie może być wyższa niż koszty netto związane z wykonywaniem obowiązków świadczenia usługi publicznej powiększone ewentualnie o rozsądny zysk.
- 25 Te cechy charakterystyczne sprawiają, że beneficjenci rekompensaty z tytułu świadczenia usługi publicznej otrzymywanej na podstawie art. 106 ust. 2 TFUE nie uzyskują w związku z przyznawaną pomocą nienależnej przewagi konkurencyjnej. Skoro sama pomoc nie wiąże się z uzyskaniem przewagi konkurencyjnej, to przedwczesna wypłata sama w sobie również nie może być rozpatrywana w kategoriach nienależnej przewagi konkurencyjnej. Z drugiej strony dochodzenie od TV 2 roszczenia o zapłatę odsetek od bezprawnej pomocy doprowadziłoby do sytuacji, w której TV 2 nie dysponowałaby dostateczną rekompensatą z tytułu świadczenia usługi publicznej, co skutkowałoby powstaniem zakłócenia konkurencji na korzyść konkurentów TV 2, w tym Viasat, a także zagroziło wypełnianiu misji publicznej TV 2. Z powyższego wynika, że – nawet jeśli obowiązek stosowania okresu zawieszenia dotyczy również pomocy przyznawanej na podstawie art. 106 ust. 2 TFUE – nie ma obowiązku naliczania odsetek od bezprawnej pomocy w celu zneutralizowania nienależnej korzyści.
- 26 W każdym razie musi tak być w sytuacji takiej jak analizowana w niniejszej sprawie, w której przedmiotowa pomoc została uznana przez Komisję w decyzji z 2011 r. (a następnie również w decyzji w sprawie dokapitalizowania i w decyzji w

sprawie restrukturyzacji) za zgodną z rynkiem wewnętrznym w następstwie oceny ogólnej sytuacji finansowej całego przedsiębiorstwa świadczącego usługę publiczną, w tym jego kapitalizacji. Podnosi się, że w takiej sytuacji uwzględnienie roszczenia o zapłatę odsetek od bezprawnej pomocy pozbawiłoby decyzje Komisji wszelkiej skuteczności oraz ograniczyło jej kompetencje wynikające z art. 106 ust. 2 TFUE.

Stanowisko Viasat

- 27 Viasat utrzymuje, że pomoc na pełnienie misji publicznej zatwierdzona na podstawie art. 106 ust. 2 TFUE nie różni się niczym od pomocy zatwierdzonej na podstawie art. 107 ust. 3 TFUE. W związku z tym w obu przypadkach należy zapłacić odsetki od bezprawnej pomocy.
- 28 Viasat powołuje się na wyrok w sprawie C-657/15 P, w którym Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że wynagrodzenie z tytułu usługi publicznej wypłacone TV 2 stanowiło dla TV 2 korzyść finansową, ponieważ przyznano je niezgodnie z przesłankami określonymi w wyroku Altmark. Ponadto w świetle art. 106 ust. 2 TFUE możliwe jest wypracowanie rozsądnego zysku w związku z pełnieniem misji publicznej. W związku z powyższym oraz jak wskazano w decyzji z 2011 r. TV 2 była w stanie zakumulować łączny zysk w wysokości 628,2 mln DKK.
- 29 W sektorze telewizyjnym przyjmuje się bardzo szeroką definicję usługi publicznej, zgodnie z którą wszystkie koszty TV 2 są uznawane za koszty świadczenia usługi publicznej. Dlatego Viasat utrzymuje, że często korzystniejsze jest otrzymanie pomocy na podstawie art. 106 ust. 2 TFUE aniżeli na podstawie art. 107 ust. 3 TFUE. Można wskazać wiele przykładów kontraktowych obowiązków świadczenia usługi publicznej, w przypadku których przedsiębiorstwo dobrowolnie zawiera umowę z państwem w celu świadczenia usługi publicznej.
- 30 Pomoc na działalność kulturalną, która była rozpatrywana w wyroku CELF, stanowiła rekompensatę z tytułu kosztów związanych z produkcją i wywozem książek w języku francuskim. W związku z tym jest ona zasadniczo porównywalna z pomocą na pełnienie misji publicznej analizowanej w niniejszej sprawie. Sztuczne byłoby traktowanie pomocy przyznanej w sprawie CELF odmiennie od pomocy przyznanej TV 2.
- 31 Viasat podnosi, że przyjęcie argumentów przytoczonych przez ministerstwo kultury i TV 2 odbiłoby się niekorzystnie na rzeczywistej skuteczności dokonywanego przez państwa członkowskie zgłoszenia i obowiązku stosowania okresu zawieszenia w odniesieniu do pomocy przyznawanej na podstawie art. 106 ust. 2 TFUE, ponieważ brak zgłoszenia nie pociągałby za sobą żadnych konsekwencji. Ponadto jeżeli konkurenci nie mogliby się domagać zapłaty odsetek od bezprawnej pomocy w sytuacji takiej jak ta badana w niniejszej sprawie, w której pomoc została przyznana niezgodnie z art. 108 ust. 3 TFUE i niezgodnie z określonymi w wyroku Altmark przesłankami dotyczącymi

przejrzystości, postępowania przetargowego i efektywnego prowadzenia działalności, konkurenci nie mieliby możliwości skorzystania ze środków prawnych, a wyrok Altmark byłby pozbawiony wszelkiej skuteczności.

Ocena sądu odsyłającego

- 32 Sąd odsyłający stwierdza, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości zasadniczym celem odzyskania przyznanej bezprawnie pomocy państwa jest wyeliminowanie zakłócenia konkurencji spowodowanego przez przewagę konkurencyjną powstałą na skutek przyznanej bezprawnie pomocy. Z punktu widzenia beneficjenta pomocy nienależna korzyść – nawet w sprawach, w których pomoc została następnie uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym – polega między innymi na niezapłaceniu odsetek, jakie beneficjent uiszczyłby od danej kwoty zgodnej z rynkiem wewnętrznym pomocy, gdyby musiał pożyczyć ową kwotę na rynku w czasie utrzymywania się sytuacji bezprawności; zob. wyroki: CELF; Eesti Pagar, C-349/17, pkt 130; Residex Capital IV CV, C-275/10, pkt 33, 34.
- 33 W związku z powyższym sąd odsyłający zauważa, że nie jest pewne, czy z charakteru obowiązku świadczenia usługi publicznej na podstawie art. 106 ust. 2 TFUE wynika, iż ogólna zasada prawna pomocy państwa odnosząca się do odsetek od bezprawnej pomocy w sprawach dotyczących naruszeń obowiązku stosowania okresu zawieszenia przewidzianego w art. 108 ust. 3 TFUE nie może znaleźć zastosowania w sprawach dotyczących pomocy przyjmującej formę rekompensaty z tytułu nałożonych obowiązków świadczenia usługi publicznej.
- 34 Pomoc dla przedsiębiorstwa świadczącego usługę publiczną jest przyznawana na potrzeby wypełniania przez nie misji publicznej, a nie na potrzeby zapewnienia rekompensaty z tytułu obciążenia związanego z uiszczeniem odsetek od bezprawnej pomocy. Trudno jest uznać, że zapłata odsetek od bezprawnej pomocy stanowi wykonywanie obowiązku świadczenia usługi publicznej.
- 35 Dlatego też wątpliwe jest, czy – patrząc z czysto prawnego punktu widzenia – można utrzymywać, że zapłata odsetek od bezprawnej pomocy powoduje zwiększenie ponoszonych przez beneficjenta pomocy kosztów związanych ze świadczeniem usługi publicznej. Z tego samego względu argument przytoczony przez TV 2 i ministerstwo kultury, zgodnie z którym nałożenie odsetek od bezprawnej pomocy spowoduje, że przedsiębiorstwo świadczące usługę publiczną nie będzie dysponowało dostateczną rekompensatą z tytułu pełnienia swojej misji, nie wydaje się *prima facie* prawidłowy.
- 36 Nałożenie odsetek od bezprawnej pomocy nie zawsze doprowadzi do tego, że przedsiębiorstwo świadczące usługę publiczną nie będzie miało wystarczających zasobów do wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej, ponieważ wyrok Altmark opiera się ostatecznie na założeniu, zgodnie z którym, zależnie od okoliczności, środek pomocy zgodny z art. 106 ust. 2 TFUE może uwzględniać pewien element zysku. Natomiast nie można także wykluczyć, że

przedsiębiorstwo, które otrzymało pomoc inną niż pomoc na pełnienie misji publicznej, poniesie stratę netto na działalności objętej pomocą, w odniesieniu do której zgłoszono roszczenie o zapłatę odsetek od bezprawnej pomocy. W związku z tym można sobie wyobrazić, że dane przedsiębiorstwo może być zmuszone, wskutek zgłoszonego roszczenia o zapłatę odsetek od bezprawnej pomocy, do zaprzestania wykonywania takiej działalności objętej pomocą; w takiej sytuacji pomoc państwa nie odniesie zamierzonego skutku w ten sam sposób, jaki może być brany pod uwagę w odniesieniu do przedsiębiorstwa świadczącego usługę publiczną.

- 37 Sąd odsyłający zdaje sobie sprawę, że zapłata odsetek od bezprawnej pomocy spowoduje, zależnie od okoliczności, że beneficjent pomocy na pełnienie misji publicznej będzie w stanie przetrwać wyłącznie wówczas, gdy otrzyma zastrzyk kapitałowy, dlatego też dokonanie zastrzyku kapitałowego może być niezbędne dla osiągnięcia przez państwo celu, który taka pomoc ma w zamierzeniu promować. Tego rodzaju sytuacja może jednak dotyczyć również innych beneficjentów pomocy. Ponadto oczywiste jest założenie, że zgodność z rynkiem wewnętrznym takiej nowej pomocy w konkretnym przypadku – tak samo zresztą, jak nieprzewidziane straty, które muszą zostać poniesione przez każdego beneficjenta pomocy – należy oceniać w oparciu o potrzeby w zakresie pomocy, jakie przedsiębiorstwo może mieć w danym czasie.

W przedmiocie pytania drugiego

Stanowisko TV 2 i ministerstwa kultury

- 38 TV 2 i ministerstwo kultury są zdania, że środki przekazane ośrodkom regionalnym (ok. 2 mld DKK) (zwane dalej „środkami dla ośrodków regionalnych”) należy odliczyć od kwoty bazowej wykorzystywanej na potrzeby ustalania wysokości ewentualnego roszczenia o zapłatę odsetek od bezprawnej pomocy w niniejszej sprawie.
- 39 W związku z tym TV 2 i ministerstwo kultury podnoszą, że Viasat błędnie argumentuje, powołując się na wyrok Sądu w sprawie T-674/11, iż środki dla ośrodków regionalnych stanowiły wynagrodzenie wypłacane przez TV 2 ośrodkom regionalnym z tytułu emisji programów regionalnych w pasmach regionalnych oraz że owe środki zmniejszyły obciążenie, które w przeciwnym razie spoczywałoby na TV 2.
- 40 Państwo duńskie postanowiło ukształtować misję publiczną wypełnianą przez całe przedsiębiorstwo TV 2 w ten sposób, że rozdzieliło obowiązki na te wykonywane na szczeblu regionalnym i te wykonywane na szczeblu ogólnokrajowym oraz nałożyło je na poszczególne niezależne przedsiębiorstwa działające w ramach struktury TV 2. Obowiązek emisji programów regionalnych spoczywał (i nadal spoczywa) na ośrodkach regionalnych; z kolei wykonywaniem obowiązków na szczeblu ogólnokrajowym miało się zająć przedsiębiorstwo ogólnokrajowe. Dlatego też na TV 2 ciążyło wyłącznie zobowiązanie do wypełnienia programami

ogólnokrajowej oferty programowej i do udostępnienia ośrodkom regionalnym czasu antenowego poprzez zapewnienie im dostępu do pasm programu ogólnokrajowego, w ramach których mogły one emitować treści regionalne. Z kolei ośrodki regionalne były zobowiązane do produkowania i emitowania w owych pasmach programów regionalnych.

- 41 Środki dla ośrodków regionalnych stanowiły przyznawaną ośrodkom regionalnym przez państwo duńskie rekompensatę z tytułu wykonywania ciężącego na tych ośrodkach obowiązku emisji regionalnych programów telewizyjnych. Owe środki nie zmniejszyły żadnego spoczywającego na przedsiębiorstwie ogólnokrajowym „obciążenia” przybierającego postać „obowiązków wykonywanych na szczeblu regionalnym”. W świetle prawa duńskiego na przedsiębiorstwie ogólnokrajowym nie ciążyły żadne takie obowiązki.
- 42 W związku z tym w latach 1997–2002 TV 2 działała wyłącznie jako pośrednik, który przekazywał środki dla ośrodków regionalnych, nie czerpiąc w związku z tym żadnych korzyści. TV 2 nie otrzymała z tytułu wykonywania w latach 1997–2002 funkcji pośrednika ani mniej, ani więcej aniżeli uzyskała w okresie przed 1997 r. (kiedy to zadanie w zakresie przekazywania ośrodkom regionalnym rekompensaty przyznawanej przez państwo powierzone było funduszowi TV 2 działającemu bez pośrednictwa TV 2) lub po 2002 r. (kiedy to przypadająca ośrodkom regionalnym część środków pochodzących z opłat abonamentowych była im przekazywana bezpośrednio przez DR).
- 43 Okoliczność, że system, w ramach którego TV 2 jako pośrednik przekazywała środki na rzecz ośrodków regionalnych, został wdrożony bez uprzedniego zatwierdzenia dokonywanego przez Komisję na podstawie art. 108 ust. 3 TFUE, nie doprowadziła więc ani do powstania po stronie TV 2 korzyści wynikającej z oprocentowania, ani do nienależnej poprawy jej pozycji rynkowej. Co się tyczy środków dla ośrodków regionalnych, szczególnie istotne jest więc to, że nie wywołały one bezprawnych skutków, na które Trybunał Sprawiedliwości wskazał w wyroku CELF.
- 44 TV 2 i ministerstwo kultury powołują się na motyw 194 decyzji z 2011 r., w którym stwierdzono, że z uwagi na fakt, iż kwoty zostały przekazane TV 2, a następnie ośrodkom regionalnym, Komisja włączyła owe kwoty do obliczeń zarówno jako dochody, jak i wydatki, co w praktyce oznacza, że nie mają one żadnego wpływu na przeprowadzaną przez Komisję ocenę proporcjonalności. Podobnie w toku postępowania w sprawie T-6[74]/11 Komisja podnosiła, że TV 2 nie była beneficjentem pomocy, którą przekazywano stacjom regionalnym, oraz że odgrywana przez nią rola pośrednika nie przysporzyła jej żadnej korzyści. W związku z tym zdaniem Komisji na TV 2 nie może ciążyć zobowiązanie do zapłaty odsetek od bezprawnej pomocy naliczanych od kwot pomocy. Według Komisji uzasadniało to tezę, że TV 2 nie przysługiwała legitymacja procesowa w zakresie, w jakim zaskarżona decyzja dotyczyła tej kwestii.

- 45 TV 2 i ministerstwo kultury powołują się na pkt 41 lit. a) (przypis 65) komunikatu w sprawie współpracy, w którym wskazano, że podatek zapłacony od nominalnej kwoty pomocy można potrącić tytułem odzyskania odsetek od bezprawnej pomocy, a także na komunikat o odzyskiwaniu, zgodnie z którym przy ustalaniu wysokości kwoty podlegającej zwrotowi władze krajowe mogą uwzględnić wpływ przepisów podatkowych, tak aby windykacja w stosunku do beneficjenta obejmowała jedynie kwotę netto.
- 46 Wreszcie TV 2 i ministerstwo kultury powołują się na wyrok Sądu w sprawie T-459/93, w którym stwierdzono, że przy odzyskiwaniu, na podstawie decyzji Komisji, bezprawnej i niezgodnej z rynkiem wewnętrznym pomocy, władze krajowe mogą, co do zasady, potrącić pewne kwoty zgodnie z przepisami krajowymi. TV 2 i ministerstwo kultury utrzymują, że sytuacja analizowana w niniejszej sprawie, w której TV 2 przekazywała ośrodkom regionalnym środki pochodzące z opłat abonamentowych (w wysokości odpowiadającej co najmniej poziomowi z 1996 r.) zgodnie z obowiązkiem określonym w ustawie o radiofonii i telewizji, wykazuje pewne podobieństwa do sytuacji, w której część kwoty pomocy jest przekazywana organom podatkowym w wykonaniu ustawowego zobowiązania do zapłaty podatku.

Stanowisko Viasat

- 47 Viasat kwestionuje argumenty przytoczone przez TV 2 i ministerstwo kultury. Viasat podnosi, że z pkt 51 wyroku CELF wynika, iż przyznanie bezprawnej pomocy państwa powoduje powstanie po stronie beneficjenta korzyści odpowiadającej kosztom odsetek, które należałoby uiścić wówczas, gdyby kwota odpowiadająca kwocie całej zgodnej z rynkiem wewnętrznym pomocy została pożyczona na warunkach rynkowych. Celem odsetek od bezprawnej pomocy jest zneutralizowanie właśnie owej korzyści. Z uwagi na fakt, że cała kwota pomocy przyznanej TV 2 stanowiła zgodną z rynkiem wewnętrznym pomoc państwa objętą zakresem zastosowania art. 107 TFUE, odsetki od bezprawnej pomocy również muszą być zapłacone od całej kwoty.
- 48 Viasat wskazuje ponadto, że zarówno Sąd w sprawie T-674/11 (pkt 152–173), jak i Trybunał Sprawiedliwości w sprawie C-649/15 P (pkt 48–58) odrzuciły argument, zgodnie z którym środki dla ośrodków regionalnych należy odliczyć od kwoty pomocy; owe sądy Unii podobnie nie zgodziły się z linią argumentacji przedstawioną w sprawie przez Komisję, ponieważ w zaskarżonej decyzji nie dało się znaleźć uzasadnienia dla przyjęcia takiego stanowiska.
- 49 Viasat podnosi, że środki dla ośrodków regionalnych zmniejszyły obciążenie, które w przeciwnym razie spoczywałoby na TV 2 (tj. obowiązek produkcji i emisji programów regionalnych). Według Viasat środki dla ośrodków regionalnych stanowiły w rzeczywistości wynagrodzenie wypłacane przez TV 2 na rzecz ośrodków regionalnych tytułem usługi, którą TV 2 musiałaby w innym wypadku nabyć od innego usługodawcy.

- 50 Viasat utrzymuje również, że choć na TV 2 nałożono publicznoprawne zobowiązanie do corocznego przekazywania ośrodkom regionalnym pewnej kwoty minimalnej, to nie wskazano, skąd mają pochodzić środki na jej sfinansowanie, w tym, czy mają one pochodzić z dochodów uzyskiwanych przez TV 2 z tytułu opłat abonamentowych bądź z reklam. W związku z tym TV 2 samodzielnie decydowała, z jakich źródeł dochodów będzie przekazywała wynagrodzenie ośrodkom regionalnym. Spoczywający na TV 2 obowiązek finansowania działalności ośrodków regionalnych byłby taki sam również wówczas, gdyby TV 2 nie otrzymywała środków pochodzących z opłat abonamentowych: zob. wyrok Sądu w sprawie T-674/11, pkt 173.
- 51 Viasat podnosi, że ani z komunikatu o odzyskiwaniu, ani z komunikatu w sprawie współpracy nie wynika, że przy dochodzeniu zwrotu możliwe jest potrącanie jakichkolwiek innych kwot niż kwot podatku. Tak samo jest zresztą w przypadku przywołanej powyżej sprawy T-459/93. Owe trzy źródła odnoszą się jedynie do płatności podatku i nie ustanawiają zasady ogólnej przewidującej brak zwrotu zasobów pomocy. Viasat stoi na stanowisku, że czynności przekazywania przez TV 2 środków na rzecz ośrodków regionalnych nie można porównywać z płatnością podatku. W przypadku płatności podatku środki przysługują już państwu, w związku z czym ich odzyskiwanie wiązałoby się z podwójną płatnością, co nie ma miejsca w niniejszej sprawie.

Ocena sądu odsyłającego

- 52 Sąd odsyłający zauważa, że decyzje Komisji dotyczą wyłącznie ogólnokrajowego przedsiębiorstwa TV 2. Decyzje Komisji nie były natomiast skierowane do ośrodków regionalnych, w związku z czym na potrzeby stosowania owych decyzji nie są one, przez wzgląd na swój charakter, beneficjentami pomocy. U podstaw tego pytania leży także okoliczność, że środki przekazywane przez TV 2 ośrodkom regionalnym nie zostały odliczone od kwoty, którą organy Unii uznały za pomoc państwa przyznaną TV 2. Można więc argumentować, że przekazane ośrodkom regionalnym kwoty, niezależnie od faktu uznania ich za pomoc, w rzeczywistości pomniejszyły korzyść netto, jaką TV 2 uzyskała wskutek przyznania pomocy.
- 53 Sąd odsyłający uważa, że nie jest właściwe traktowanie przydziału środków dokonanego przez TV 2 na rzecz ośrodków regionalnych w latach 1997–2002 jako wynagrodzenia wypłacanego ośrodkom regionalnym z tytułu emisji programów w pasmach regionalnych. W rzeczywistości w tym okresie TV 2 przypadła taka część środków pochodzących z opłat abonamentowych, jaką ośrodki regionalne otrzymywały dotychczas z funduszu TV 2, przy czym zadanie polegające na przydziale środków na rzecz ośrodków regionalnych zostało następnie powierzone TV 2, ponieważ TV 2 została zobowiązana do przekazywania kwoty, której wysokość miała odpowiadać co najmniej kwocie otrzymywanej dotychczas przez ośrodki regionalne z funduszu TV 2.

- 54 Wykładnia przepisów prawa duńskiego obowiązujących w latach 1997–2002, na której oparł się Sąd, kiedy zakwalifikował, w sprawie T-674/11, środki dla ośrodków regionalnych jako pomoc państwa, nie jest wiążąca na potrzeby niniejszej sprawy, ponieważ ustalenie prawidłowej wykładni przepisów prawa duńskiego w sporze zawisłym przed sądem duńskim należy do tego sądu duńskiego. To samo tyczy się odpowiedzi na pytania skierowane w trybie prejudycjalnym w niniejszej sprawie. Sąd odsyłający wyjaśnił, że spór w niniejszej sprawie nie dotyczy zakwalifikowania środków dla ośrodków regionalnych jako pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. W niniejszej sprawie nie podważa się takiej kwalifikacji owych środków. Dotyczy ona natomiast wyłącznie ustalenia konsekwencji, jakie wynikają z niedochowania zgodności z art. 108 ust. 3 TFUE, w tym określenia, jaka wykładnia przepisów prawa duńskiego ma stanowić podstawę przy badaniu przez Trybunał Sprawiedliwości podniesionych kwestii z zakresu prawa Unii.
- 55 Sąd odsyłający zgadza się z ministerstwem kultury i TV 2 co do tego, że w wyroku CELF nie wskazano, czy ewentualne zobowiązanie do zapłaty odsetek od bezprawnej pomocy może objąć także pomoc, która w rzeczywistości zostaje przekazana innym przedsiębiorstwom.

W przedmiocie pytania trzeciego

Stanowisko TV 2 i ministerstwa kultury

- 56 TV 2 i ministerstwo kultury podnoszą, że dochody z reklam uzyskane w latach 1995–1996, które zostały przekazane przez TV 2 Reklame A/S za pośrednictwem funduszu TV 2 (ok. 1,5 mld DKK) (zwane dalej „dochodami z reklam”) muszą zostać odliczone od kwoty uwzględnionej przy ustalaniu wysokości ewentualnego roszczenia o zapłatę odsetek od bezprawnej pomocy. Ich zdaniem dochody z reklam stanowiły zapłatę za czas reklamowy udostępniony przez TV 2 prywatnym reklamodawcom. Uznanie tych środków za pomoc państwa wynikało wyłącznie z faktu, że do 1997 r. dochody od reklamodawców były przekazywane za pośrednictwem dwóch podmiotów będących własnością państwa: TV 2 Reklame A/S i funduszu TV 2. TV 2 i ministerstwo kultury utrzymują jednak, że TV 2 nie otrzymała w związku ze stosowaniem tego systemu ani mniej, ani więcej aniżeli jej konkurenci na rynku reklamy telewizyjnej, a ponadto, że nie otrzymała ona ani mniej, ani więcej w okresie po 1997 r., kiedy to TV 2 samodzielnie rozporządzała swoim czasem reklamowym i w odniesieniu do którego dochody z reklam nie zostały uznane za pomoc państwa. W opinii TV 2 i ministerstwa kultury oznacza to, że dochody z reklam nie doprowadziły do nienależnego polepszenia sytuacji konkurencyjnej TV 2, które stanowiło przedmiot rozważań w wyroku CELF, oraz że wobec tego owe kwoty nie powinny być uwzględniane przy ustalaniu wysokości ewentualnego roszczenia o zapłatę odsetek od bezprawnej pomocy.

Stanowisko Viasat

- 57 Viasat podnosi, że argumenty przytoczone przez TV 2 i ministerstwo kultury są sprzeczne z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-657/15 P, w którym uznano, że cała kwota pomocy przyznanej TV 2, w tym dochody z reklam, stanowiła pomoc państwa. Bezpośrednią konsekwencją tego stanu rzeczy jest fakt, że owe dochody nie mogą być postrzegane jedynie jako przekazana TV 2 zapłata za świadczone przez nią usługi, ponieważ w takiej sytuacji nie stanowiłyby one pomocy państwa. Przy formułowaniu tego stanowiska Trybunał Sprawiedliwości oparł się między innymi na okoliczności, że TV 2 wcale nie musiałaby otrzymać tych środków w każdych okolicznościach.
- 58 Dochody z reklam przypadłyby funduszowi TV 2, który mógł je przekazywać także na cele inne niż finansowanie TV 2. Były to więc zasoby państwa udostępniane TV 2, która następnie mogła wykorzystywać je przy prowadzeniu swojej działalności. Według Viasat TV 2 uzyskała więc także korzyść wynikającą z oprocentowania, ponieważ środki zostały jej udostępnione przed dokonaniem zatwierdzenia przez Komisję.

Ocena sądu odsyłającego

- 59 Jak stwierdzono powyżej, strony w postępowaniu głównym odmiennie zapatrują się na kwestię tego, czy zyski TV 2 Reklame A/S mogły być wykorzystywane wyłącznie na pokrycie potrzeb w zakresie finansowania TV 2 oraz czy TV 2 była uprawniona do ich otrzymywania. Sąd odsyłający zwraca się do Trybunału Sprawiedliwości o uwzględnienie, przy udzielaniu odpowiedzi na pytanie trzecie, wykładni przepisów prawa duńskiego zaprezentowanej powyżej przez sąd odsyłający. Trybunał Sprawiedliwości ma zatem udzielić odpowiedzi na przedstawione pytanie w oparciu o założenie, że w latach 1995 i 1996 TV 2 nie była uprawniona do (wszystkich) dochodów z reklam uzyskanych dzięki udostępnianiu w ramach oferty programowej TV 2 przestrzeni reklamowych. Jeśli chodzi o tę kwestię, Trybunał Sprawiedliwości może zatem przyjąć za podstawę wykładnię prawa duńskiego zaprezentowaną w motywie 81 i nast. decyzji z 2011 r.
- 60 Sąd odsyłający stwierdza ponadto, że warto rozważyć, czy naruszenie w tym względzie obowiązku stosowania okresu zawieszenia istotnie spowodowało powstanie po stronie TV 2 korzyści związanej z przepływem środków pieniężnych w odniesieniu do dochodów z reklam. Można przeto argumentować, że podejmowane przez ministra kultury decyzje o przeniesieniu środków z TV 2 Reklame A/S na rzecz funduszu TV 2, a następnie z owego funduszu na rzecz TV 2, stanowiły preferencyjne traktowanie TV 2, które – jeśli zastosowano by się do przepisów dotyczących zgłoszenia – nie mogłoby mieć miejsca, zanim Komisja nie zatwierdziłaby takich operacji w sposób ogólny albo w ujęciu rocznym.

Zwięzłe przedstawienie uzasadnienia wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

- 61 Aby sąd odsyłający mógł rozstrzygnąć w przedmiocie zgłoszonych przez stronę skarżącą roszczeń o zapłatę odsetek od bezprawnej pomocy, musi najpierw uzyskać orzeczenie rozstrzygające szereg kwestii z zakresu prawa Unii, które, jak się zdaje, nie zostały wyjaśnione w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości.

DOKUMENT ROBOCZY